

Makói Független Ujság

POLITIKAI NAPILAP

Szerkesztőség és Kiadóhivatal
Széchenyi tér 2. Telefonszám 124.

Szerkesztésért felelős:
ÖZV. DR. KISS PÁLÉ.

Alapította:

DR. KISS PÁL.

KLÓFIZETÉSI ÁRAK HELYBEN:

Fél évre 7 korona | Egy hóra 1 K 20

KLÓFIZETÉSI ÁRAK VIDEKEN:

L. éj. évre 14 korona | Egy hóra 2

Élénkebb harcok nyugaton.

BUDAPEST, április 18

Keleti harctér:

Az ágyuharc helyenként kiújult. Egyébként nem volt említésre méltó harci cselekmény.

Olasz hadszíntér:

Egyik repülőnk tegnap Villach felett vívott légi harcban lelőtt egy ellenséges farmau készüléket a benne ülőket elfogtuk.

Délkeleti hadszíntér:

Az olaszok megkísérelték, hogy Akoza mellett Avgusei ponton hidat verjenek, azonban tüzelésünk megakadályozta őket.

Höfer altábornagy,
a vezérkari főnök helyettese.

A német vezérkar legújabb jelentése.

(Hivatalos jelentés.) BERLIN, április 18.

Nagyfőhadiszállás jelenti:

Nyugati hadszíntér:

Rupprech bajor trónörökös hadseregportja:

Az Arasiharom egyes szakaszain a tüzérségi tevékenység ismét megélénkült. A Sommetól kétoldalt levő vonalaink előterében őrséink naponta csatároznak az ellenség előcsapataival a Tuez St. Guentinsnél amelynek székesegyházát több találat érte, időközönként fokozódott.

Keleti harctér:

Semmi lényeges esemény nem történt.

Macedón harcvonal:

Monastirtól nyugatra csapataink erőteljes támadása kivetette a franciákat a Cervena Stenan levő állásainkból, amelyek a márciusi havazók alkalmával egy kilométer szélességben ellenség kezén maradtak, az ellentámadásokat visszavertük. Több mint 200 foglyot ejtettünk és több géppuskát és aknavetőket került kezünkre.

LUDENDORFF.

(Miniszterelnökség sajtóosztálya)

Mindenki békét akar

Anglia zavargásokat akar támogatni Németországban

Anglia fáradozása jelenleg nyilvánvalóan arra irányul, hogy a háborút meghosszabbítsa és az orosz békemozgalmat lehetőleg megakassza. Ennek a törekvésnek jele mindenütt megtalálható. Nyugaton az angolok az áttörés kísérletét alig főülmulható anyag felhasználással folytatják. Amerika magatartásával kapcsolatban London a béke feltételeinek revízióját igéri. Az énlente irtózatossá kívánságait kissé összeegyeztetni igyekeznék Wilson ugynevezett demokráziájával, hogy az Egyesült Államok hajlandó legyen az európai harctéren emberáldozatot hozni. Oroszországgal szemben Anglia az ideiglenes kormány védőjének szerepét játsza, amennyiben távollattani igyekezik a béke radikális híveit Oroszországtól. Noha sajnálatos dolog, hogy egyes semleges szociálista vezéreket arra lehetett felhasználni hogy Oroszországban a háború mellett kardoskodjanak, mégis remélhető, hogy az orosz nép ismert békevágya az ő befolyásuk ellenére is megtalálja a maga útját.

Legutóbb angol mesterkedésre Oroszországban új szociáldemokrata csoport alakult, amely az egység pártjának

nevezi magát és valamennyi demokratát magába akar fölmöríteni. Az egységességnek természetesen elsősorban a háború céljait illetően kell megvalósulnia. Kérdéses azonban, tud-e Anglia ilyen eszközökkel egyáltalán valamit elérni.

Ma immár biztosra vehetjük, hogy az orosz nép túlnyomó többsége a békét kívánja és semmiféle akadályt sem gördít az esetleges békétárgyalás elé. Nincs az a hatalom, amely meg tudja majd akadályozni a békebarátok biztos győzelmét. Kézenfekvő dolog azonban, hogy a helyzetből kifolyóan bizonyos nehézségek fognak támadni, de valószínű, hogy ha egyszer a tárgyalást megelőző eszmecsere megindul, akkor lesz folytatása is. Több hét vagy hónap most már nem játszhat szerepet. A középponti hatalmak gazdaságuk és hadseregük erejére támaszkodva továbbra is kitartanak.

Az utóbbi kérdést illetően Angliában némiképpen reménykedtek, hogy Németországban a gazdasági nehézségek miatt belső zavarok keletkezhetnek. Anglia azonban ismét csalódott. A kenyérelosztás új rendje miatt, a

mely ma kezdődött meg, volt ugyan egyes berlini üzemekben részleges sztrájk, de Nagy Berlin életében semmit sem lehet belőle észrevenni és a municiógyárakban a munka zavar nélkül folyik tovább. Éppen a szociáldemokraták körök ösztönzik a munkásokat okos viselkedésre és főtudják, hogy a nép néhány nap muva megszokja már az új gazdasági rendet. Mindenestre kérdés, vajjon Anglia nem kísérelte-e meg, hogy titkos ügynökeivel egyenetlenkedést támasszon a népet népi körében. Bizonyos azonban, hogy Németország ma éppen olyan egységesen áll szemben ellenségeivel, főként Angliával, mint a szigorított buvárhajóháború megkezdése előtt.

A politika hírei.

Integ Tisza alatt a talaj.

A Magyarország ma esti számában a tegnapi minisztertanáccsal kapcsolatosan azt írja, hogy a minisztertanács elhatározta, hogy a kormány benyújtja lemondását és a miniszterelnök a lemondás tárgyában holnap a királyhoz utazik. Hivatalos kommuniké adtak ki — írja a Magyarország — melyben a miniszterelnök utzását azzal akarták leplezni, hogy Kürthy Lajos báró, a Közélemezési Hivatal elnöke is megjelent a minisztertanácsban, mintha azon élelmezési kérdésekről lett volna szó. Holott politikai körökben tarja magát az a hír, hogy Rozner Ervin báró, a király személye körüli miniszter azért volt Budapesten, hogy a kormány lemondása körüli dolgok megbeszélésénél ő is jelen lehessen. Hír szerint Tisza István miniszterelnök a kormány lemondását csak akkor nyújtja át a királynak, amennyiben nem sikerül a királytól

bizalmi nyilatkozatot kieszközölni, amire a kormánynak szüksége van, hogy az ellenzéki vezérek nyilatkozata által szenvedett kudarcot némileg reperálbassák.

A tegnapi tartott minisztertanács a közlelmezés kérdésén kívül: a köztisztviselők helyzetének kérdését tárgyalta részletesen s a minisztertanács már meg is állapodott abban, hogy tegközelebb a köztisztviselők helyzetében jelentékeny javulás és megkönnyebbülés következik be a teendő intézkedések következtében.

Nép- és állatszámítás

Május 1-től 3-ig.

A kormány a közlelmezés céljaira szükséges fontos adatok megállapítása végett országos nép- és állatszámítás megtartását rendelte el. Az erről szóló rendeletet a hivatalos lap mai száma közli.

A rendelet szerint a népszámítás május hó első, második és harmadik napján történik és a népességet az április hó 30-iki állapot szerint írják össze. Az összeírás háztartásonként lajstromok útján történik, a férfi és női népeségnek korcsoportok és foglalkozási csoportok szerint való részletezésével.

A népszámítással egyidejűleg összeírják a szarvasmarhát, ló, sertés és juhállományt is. Az összeírás a népszámításnál használandó lajstromokban a tulajdonosok szerint történik.

A nép és állatszámítással egyidejűleg meg kell állapítani a bevett területek nagyságát is. A vetésterület felvétele gazdaságonként történik s az egyes községek (városok) határában lévő összes szántóföld területre vonatkozik.

Az adatfelvételeket a községi előjáróságok erre a célra

alkalmazandó számláló biztosok és felülvizsgáló megbízottak közreműködésével hajtják végre. A nép és állatszámítás a férfitanítók végzik, kik munkájukért díjazást kapnak. Megbízásukat elfogadni nem kötelesek, de ha a megbízást vállalták, munkájukat pontosan végezni tartoznak. A tanítás a három napon szünetelhet. A számláló biztosok működésük tartama alatt közhivatalnokoknak tekintendők.

A ki az összeírásnál valótlan adatokat közöl, vagy pedig az ellenőrzést megghusítja, két hónapig terjedhető elzárással és hatszáz korona pénzbírsággal sújtható. A rendeletet az Országos Közlelmezési Hivatal elnöke hajtja végre.

NAPI HIREK

— A csanádmezei vagyionérték meghatározó bizottság ülése. Csanádvarmegye 25 tagu vagyionérték meghatározó bizottsága folyó hó 21-én dé. 9 órakor a varmegyeházban tartja ülést következő tárgysorozattal. I. Megalakulás II. Ezelég albi zottságok alakítása. III. Válményadás az alábbiakra. 1. Általánoságban kisebb birtoknál vidékenként, holdenként, művelési ágak szerint mi vehető átlagos értéknek és ebből a szempontból kisebb birtok alatt, a helyi körülmények szerint hány holdig terjedő birtok értendő. 2. Mekora összeg vehető az átlagos üzemi tőke, átlagos értékének holdanként és vidékenként, a) kisebb birtoknál, b) közép birtoknál, c) nagy birtoknál, 3) miképen aránylik vidékeként az átlagos módon karban tartott, 1 szőlők, 2 komlóskertek, 3 gyümölcsösök, 4 virágos kertek, 5 zöléségeskertek s 6 más hasonló művelési ingatlanok értéke az átlagos minőségű szántóföldek átlagos értékéhez.

— Elutasították a városi képviselőválasztások ellen beadott fellebbezést. Megírta hogy Bittó Gyula és társai a városi képviselőválasztások ellen fellebbezést

adtak be a belügyminiszterhez. A fellebbezésre ma jött meg a belügyminiszter elutasító válasza. A belügyminiszter először is azt írja hogy ilyen ügyekben a közigazgatás bíróság illetékes a döntésre de meg a törvény világosan látszik, hogy hol tartható a választás s hol kell azt elhalasztani a háború utániig. Makón, a miniszter által idésett törvény szerint a választás elhalasztásának helye nem volt.

— Hír egy makói katona hősi haláláról. Egy Görbe Mihály makói illetőségű katona halálesetéről érkezett értesítés a katonai ügyosztályhoz. (Meghalt 1917 január 4-én a román harctéren kapott sebesülése folytán.) Felhívtnak a hozzá tartozók, vagy akik nevezett ismerik, hogy a személyazonosság megállapítása végett a katonai ügyosztálynál jelentkezzenek.

— Az anyakönyvvezető hídsegélye. A belügyminiszter Tarnay István állami anyakönyvvezetőknek 400 koronás háborús segélyt engedélyezett.

— Polgári iskolai magánvizsgák. A battonyai áll. s. községi polgári iskolában a magánvizsgálatok június 4-én lesznek. A folyamodványok beküldésének határideje április 22.

— V. világháború átruházás. F. Kiss Istvánné vácsai virilis jogát Szentpéteri Józsefnek ruházta át.

— Hatósági citrom Makón. A hatóság a lakosság szükségletére 8 láda citromot szerzett be és azt Ott Károly főbíró kereskedővel áruváltásra kötötte árban. I. minőségű 26 fillér, II. pedig 22 fill.

— Rendőri hírek. A városőrségben egy német és egy kanonáriusok gazdálkodó tulajdonosa a rendőrségnek átveheti. — A tanács közeli elvessett egy drb 1 és fél óra sőt a kanonárius, megtalálta a városőrséghez: hajtsa be és a rendőrségnek jelents. — F. hó 14-én az Acsev. állomásig terjedő uton elvessett 1 drb barna bőrbő. készült hosszú pántárna melyben 4 drb 2 kor. bankjegy és 1 drb kovács kővas aranyfülbetű volt, megtalálta a rendőrséghez hozza be. — Több esetben előfordul, hogy a rendőrségi hivatal egyes egyéneknek a házalási engedély kiadását megtagadja, Figyelmeztetik a lakosságot, hogy ha valamely ügynök meggy hozza, először is a rendőrségi engedélyt kérje tőle, mert a hatósági engedély nélküliek nem lehet ellenőrizni, míg ha en-

Ablakredönyök önműködővel

minden nagyságban kaphatók Fallagi-cégnél

medélye van az illetőnek úgy az illető nevét panasz esetén a hatósággnál meg lehet tudni.

— Az ártatlan vére. Szenzációs dráma az Uránia színház ma esti ujdonsága, mely „Az ártatlan vére” címmel idegizgató jelenetekben gyönyörű szórakozást ígér a néző közönségnek. A nagyszerű dráma elsőrendű rendezésben és a legkitűnőbb művészek által kitűnően kerül bemutatásra a bizonyára nagy hatást fog kelteni.

Akik az óramutatót csavar-gatják.

Hétfé hajnalban a meghatározott időben megragadtam az óramutatót és egy csavarással egy órával előbbre ugrattam.

Mondhatom ez volt az életem legboldogabb órája. Egy félórás időpont miatt elröpdült, az igaz, de ilyen boldog óra ritkán jut, osztályrészül legyen egy emberéletben.

Tessék elhinni, hogy kevés ilyen órárt ajándékos a sors halandóknak. Még félakasztottam is kibírta volna.

Ebben az órában eszembe sem jutott, hogy hábera van, hogy kenyérfégy van, hogy petróleumfégy van, hogy hadiszappan van, hogy kőszépi bédó van, hogy kőszélmérés van, hogy Tissa István van, hogy választéjleg nincs. Egyáltalában nem jutott eszembe semmi és az a boldogság fokéletszerűen tartott. Még csak a csavarról sem gondoltunk. Se nem káromkedünk, se nem imádkozunk. Nem adtam, nem képtam. Nem kértam, nem kérték. Nem éreztam éhséget, szomjúságot, hideget, meleget, hánatot vagy óramot nem hűsték se a fegasz, se a fényerőmennyem és nem éreztett se várt, se váratlan vendéget.

Hát kell ennél boldogabb óra! Mit adnánk érte, ha ilyen órákat kell eltölteni a vasúti állomásokon vagy a kerékpárral? Mit jelentene az, ha ilyen órákat fűzőnek a nyakunkon kedves vendégeink és egyéb végrehajlóink? Milyen jó volna, ha ilyen egy két óráig tartanak csak a gyermekeinknek kellően színházi előadások erkölcsi prédikációk ünnepeki beszédek, tudományos értekezések és egyéb aranyórájaink.

De nem lehet, életünk minden percét át kell szenvednünk, át kell élnünk tévéről meggyőző, csak ez az óra volt az, amelyet az óramutatót csavarításommal elfűztünk és mehetett a sárba feledésbe.

Még csak gondolkozni sem érünk rá, hiszen minden figyelmeztetést lekötötték se, hogy az óramutatót pontosan irányítsuk edz selyvát kell.

A következő óra első másodpercében már nyakunkba szakadt

az élet, minden terhével. Első gondolatunk is az volt, hogy egy azon pillanat alatt éregebbek lettünk egy órával és ha az öszi mulatévisszatérés előtt elpatkolunk azt az órárt nem adja vissza nekünk sem égi sem földi hatalom. Da hát mellékes.

A második gondolatunk az ördög tudja, hogy mi volt: a háború, a béke, a péssa a fáradtság utálata vagy a pihenés szeretete, a fájdalom, a gyönyör, sőtval az élet maga volt nehéz, lassan mutó perselnek az átérzésével.

As előre ugratott óramutatók most már mutatják nekünk, hogy mennyi a nyári idő. Már ahinek mutatják. Mert van olyan ember is, aki így gondolkozik:

— Edegem nem regulázok ezzel a német hitvallással. Először az óra az óra. A hátra nem varik, hanem szabad a maga útján, amit a föld terog és fut a maga pályáján. Az én tyukem akkor fekszik amikor szeret és az én kakasom nem kukorékol egy órával hamarabb a nyári időszámítás alapján.

Neki nem parancsol a belügy-minister, a kormányrendelet, de nekem sem. Hiába húzza a daleit, a harangos, engem nem beledit el, hogy déli van, mert én tudom, hogy tisztegy az óra és az én gyomrom a csillagászati időszámítás szerint jár.

As étvágyamat nem lehet sem előre sem hátra ugratni. Amikor ti magint hátréltjátok majd az óramutatót, és akkor sem nyulek hozzá és hiszti, hogy mégis csak az én óram mondtam igazat. Ha az utána megkérdezték tőlem, hogy hány óra, azt mondom:

— Nálam félegy, nálatok félkettő. Amelyiket parancsoltok.

Bizony akad ilyen is, de olyan is, aki azt mondja:

— Legjobb a pusztai embernek, aki a nap járása szerint igazodik a maga délgébe. A napot nem féjebb nem toltatják, sem lejjebb nem csavarhatják. Ez az csak azért van, mert a járásának igazgatását nem a magyar kormányra bírták, mert ha például Tissa István István igazgatná a kerékét, még azt is visszafelé forgatná.

Igaz, igaz, de lehet a mutatót előre hátra csavargatni, üthet fezz óra belendül össze vissza, az idő kerékét megállítani még sem lehet. Eltört még a legerősebb kersot is, ha hosszányul, hogy a maga azija is szerint piszkálgassa.

Egy 4-15 éves leány mindenesnek felvételtik Szt János-tör 34. sz a.

Értesítom a t. közönséget, hogy ludvári erdő legelőre

borjukat

május 1-re elfogadok Értékesítetni lehet: RANKL JOZSEF Kálvint-utca 44. szám alatti lakosnál. Ugyanott jókarban levő egyes vagy páros lősszeresem van eladó

REGÉNY.

Egy világvéres rajtalon.

(1580)

187. fejezet.

Helén és Márta.

A kéregelő mindenütt alázatosan hálálkodott, különösen Márta ablakánál, kinek szépsége nyilván tetesett neki, mert ugyancsak magasztalta és előszedte istennek minden szentjeit, hogy ádják meg jószágáért.

A hosszú időzés azonban csak arra való volt, hogy a kiadad lakás fekvését jól kitanulmányozhassa. Márta meg is unta a sok magasztalást és visszahúzódt.

Midőn azután a nyamorék pár izmát az utcán volt, Terenti így szolt halnak:

— Mindent kitanulmányostam. A körülmények elég kedvezők. A szoba a földeslata van, ablakai az udvarnak néznek. Ha bajuthatunk az udvarra, akkor a lakásba bejutni gyerekjáték lesz!

Estig még bejártak egy-két házba, alkonyatkor pedig hazamentek megpihenni a nehéz napi munka után.

Vejjem hol volt az otthonjuk? A várostól nem messzire volt egy gyártelep, mely a múlt évben leégett, tulajdonosa pedig csődbe jutott; a pár jelenleg is folyik, s így egész mostanáig senki sem építette fel az egykor virágzó, most azonban elpusztult telepet.

Koldusoknak, csavargóknak, hajléktalanoknak tehát es igen jó buvéhely volt. A rendőrségnek alig két vagy három évben is jutott eszébe egyszer rasszát tartani.

Itt tanyásolt a vak muzikus és a falábú koldus! Az éj leple alatt minnégylük elvitatte a maga maszkját.

(Folyt. köv.)

A Makói Önségélyző Egyet elint azöveket, (Hunyadi-utca, makói fakarékpenzár épület) ujonnan megnyilt

záloginté zete

legmérsékeltébb kamattal és legelőnyösebb feltételek mellett kölcsönöket ad ékezerekre, arany és ezüst-érmékre, értékpapírokra, serejegyekre és egyéb ingóságokra. Takaréktári osztályos öklösökkel folyosít előnyös kamattal és fizetési feltételek mellett ingatlanokra, váltóra és kötelezvényre.

Hivatalos órák d. e. 9-12-ig i. u. 3-5-ig.

Makói Urania Színház

Telefon szám: 181

Csütörtökön, április 19 én,

Az ártatlan vére

Előadások csütörtök, szombat és vasárnap napokon tartatnak, Előadások kezdete este 8 órakor. Vasárnap két előadás: fél 6 és este 8 órakor.

Ertesítés.

Fogkoronák, hidak, egész fogtervek, szájpádás nélkül, aranyból, platínából

fogtömések

szűst amalgamból és a fog színével azonos porcellánból. Fogkövek eltávolítását, fogak lehéritését és hibás fogcsorok átalakítását elvállalom, 23 éves fogtechnikusi gyakorlatom alatt több éven át Budapesten és Berlinben is szerzett tapasztalataim felbátorítanak arra, hogy ezen szakfűdésemet a nagyérdemű közönség becses figyelmébe ajánljam.

Teljes tisztellel:

Seress György

vizagázott fogtechnikus, Uri-utca, Böhm-féle ház, Makón

Ra kay Ferenc

indatja, hogy nála állandóan aranka-

haremagnet

ehet kapni, egy kisnyben, mint egyben. Értékesni lehet Váradi utcai vendéglőjében,

Lapkihordók feivételnek a kiadóhivatalban.

Hirdetések

felvétetnek

**Hirdetések
felvételnek
a kiadóban.**

Marhabőrt,

tebőrt, juhőrt, nyulbőrt, bárány-
bőrt, csikőbőrt és mindenfajta
bőröket és gyapjút, a legma-
gasabb napi árban veszek.

Löwenstein Ármin
Deák Ferenc- u 48 szám.
Fácska bormérés mellett.

1848 eredeti tenlett modellt
köszön a Budapesti Basár
egy évfolyamában. Előfizetési
ára negyedévre: 350 Koppa.
Ingyen mulatványosokat küld a
„Budapesti Basár“ kiadó-
hivatala, Budapest, VIII,
Baress-utca 22. szám.

Két három kislánc föld
vatemény alá keresztelik
Cím a kiadóhivatalban

Disztemelkezési vállalat.	
KISS KÁROLY disztemelkezési vállalata.	
Makó	Főter
Temetések rendezését a legogyszerűbbtől a legpompásabb kivitelig pontosan és jutányos áron végző. Ravatalozások pompás elrendezése! Érc és fapeporsó raktár! Gyász esetekben tessék teljes bizalom- mal fenti céghez fordulni.	
Pontos kiszolgálás.	

**Jó házból való
fiu tanulónak
felvétetik a
Makói Függet-
len Ujság
nyomdájában**

Makói Független Ujság
nyomdai műintézete

Nyomtatványok gyors és pontos elkészítése

Telefon szám 124.